

לאכול לאהוב / Eat, Love

סטנדל מגדולי הסופרים הצרפתיים, בספרו "האהבה" הציג את האהבה בתאוריה של "ההתגבשות" (קריסטליזציה) כפרי של הזיה. כשם שענף שנזרק למכרה מלח מתכסה בגבישים מזהירים המקשטים את הענף, כך הדימוי האמתי של האישה שנופל לתוך נפשו של הגבר, מתכסה ברקמה של דמיונות, המקשטים אותו בכל סוגי השלמות האפשרית. האדם מתאהב כאשר דמיונו מקרין סגולות לא קיימות בזולת, וכאשר הוא מתפכח מהן, גם נעלמת האהבה. אוכל הוא הבסיס למבנה משפחתי, והוא מספק מענה חיוני לא רק לצרכים הפיזיים של בני המשפחה, אלא גם לאלו הרגשיים. מקור כוחו של האוכל כמעצב אסתטיקה של יחסים בין המינים מוזכר פעמים רבות גם בתנ"ך. ט"ו באב חל באמצע תקופת בציר הענבים, שנמשכת בין יולי לספטמבר. בחג זה היו בנות ישראל, לובשות בגדי לבן והולכות לרקוד בכרמים למצוא בני זוג שהיו באים בעקבותיהן. קשר בין כרמים לאהבה נמצא למשל במגילת שיר השירים, כפי שכתוב: "אֶשְׁכַּל הַפֶּפֶר דֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גְדִי" אֶשְׁקֶה מִיַּי הַרְקֶה מֵעֵסִיס רְמֹנִי. ב'משתה' של אפלטון, מתוארת ארוחה חגיגית גדולה בה נישא נאום על אהבה והשתוקקות שבאחד ממשפטיו נאמר: "אהבה היא מה שחסר". במקרים רבים הרעב הוא רעב לאהבה ובהקשר זה חי החברה שלנו הם ניסיון להשביע את הפונקציה הזו.

התערוכה השנייה מתוך טרילוגיה בסדרה רעב תבחן את יחסי הגומלין בין אוכל ואהבה אשר תוארו לאורך ההיסטוריה, בתרבות ובאמנות כמיזוג המשבח את חיי הזוגיות ומלכד את המשפחה. דרך עבודות של האמנים והמעצבים המשתתפים בתערוכה היא תעקוב אחר מעמדו של האוכל עצמו בתרבות. כאיטם המספק נושא מרכזי לתוכניות ריאליטי טליוויזיוניות חשיבותו כמהווה בסיס איתן לקשרים בתוך המשפחה כיום נע על תפר דק. מה גרם לתוכניות הבישול החביבות והשקטות להפוך למופעי ראוה עמוסי אקשן? אך בו בזמן תרבות האוכל מקבלת מעמד גבוה יותר, כבר לא נדחקה לשולי הפריים-טיים ולא נחשבת לאזוטרית. מעמדה עולה והיא נתפסת כיצירתית, אמנותית, מסעירה ונחשקת. תוכניות ריאליטי כדוגמת "אהבה מבישול ראשון" סללו את הדרך לליבה של האישה או הגבר באמצעות הכנת תפריטים (הנשמעים לעיתים כמו פואמה לאהובה), דרכם נעשה ניסיון להקסים זה את זו בשילובים מסעירים. המשיכה להרחיב את גבולות העיסוק של תוכניות האוכל רפרפה גם על פילוסופיה, זוגיות, ילדים, נטייה מינית ומשפחה והקשרם לאוכל, והפכה למעדן הכי אהוד על הצופה הישראלי. התערוכה "לאכול, לאהוב" תבחן את יחסי הגומלין שבין אוכל לאהבה ותתייחס להוויה בה עבודת האמנות מהווה גם היא אובייקט המעורר את 'תיאבוננו' של הצופה, ותבחן את הגלריה כחלל 'המסעיד' את הצופים באמנות כמזון.

משתתפים: עדנה אוחנה, אלחנדרה אוקרט, בועז ארד, איתמר בגליקטר, שפי בלייר, יעל ברונר – רובין, לילך בר עמי, מירב הימן, אלה ונסובר, דניאלה יניב ריכטר, טין מיהלק, ענת מיכאליס – לוי, שני פשוצקי, אנדרי פוברוב, ונילה רויאל, אלון רזגור, ג'קי שניאורסון, גליה תמוז

אוצרת: ניצה פרי

מירב הימן מבשלת ארוחות לאנשים זרים. בעידן בו אחוז גבוה מקשרים רומנטיים נעשים באמצעות אתרי אהבה באינטרנט, מרחיקה הימן עד הקצה ומנכרת את הסיטואציה הלכאורה אינטימית. בעבודה "מעופפת" יש סימטרייה מופלאה של אהבה אינטימית בין הזוג השוכב על הרצפה, לבין האוכל הפרוס בינם, אלא שהאוכל היוצר זיווג בין השניים גם חוצץ, משום שהאהבה מגויסת כאן לצורך המעשה האמנותי. בעבודות מתוך אותה סדרה 'אחות רחמנייה' משלבת הימן סיטואציות בהם יכול להיות כל אחד מאיתנו, ונשאלת השאלה לגבי הפער האמיתי בין מה שאנו רואים-זוג מאושר חוגג לחיים בארוחה חגיגית, לבין מה שאיננו יודעים – הצורך ל"ספק את הסחורה" משמע אני מאוהב ויהי מה.

שפי בלייר משלבת בין אוכל ואהבה דרך המקום הנמוך ביותר שאפשר לחשוב עליו: בית המטבחיים. שם היא פגשה לראשונה אברים שלמים של חיות, חוותה שחיטה, קנתה את הסחורה וצילמה אותה בסטודיו שלה. העבודות מן הסדרה "גוף אהבה" מייצגות מצד אחד, משהו נשגב ומצד שני דחוי. השילוב ביניהם יוצר הגזמה, הקצנה בין כוחו של הידע לגבי מקורם של האברים לבין הקומפוזיציה הסופית של הקישקע שמגלה אהבה שיש לבליר לאותם אברים, מול הרקע הלבן והחגיגי המושך ובו זמנית זורק את הצופה הישר אל תוך הקרביים שלו.

יעל ברונר רובין הגיעה לרעננה בגיל שש מדרום אפריקה, גדלה בתרבות בה מעצבים את הבית אחרת באופן הבא לידי ביטוי בצורה ויזואלית, באמצעות פאר ושכיות חמדה. בדומה לציורי הטבע דומם ההולנדיים הקלאסיים, החפצים מציגים את עושרם של מעמד הסוחרים, כך חושפת ברונר את השפע המלאכותי באמצעות חפצי נוי ופירות בבית הוריה ומעלה שאלות בנושא טעם טוב וקיטש והגבול בין יופי להגזמה.

בתצלום של **אלחנדרה אוקרט** מהאלבום האוסטרי של סבה וסבתה רואים פריים מתוך מסיבת, סילבסטר 1933. את טביעת האצבע הנצחית שלה יצרה בחתימת צבע תות, אות לזהות ולשייכות המשפחתית רבת הדורות. המיצב **ערימת תותים** הוא מעין מזבח לפולחן התותים, שאוקרט יצרה בעצמה, כל תות עשוי מנייר עיתון ועטוף בנייר פרגמנט צבוע בצבע אדום שמתעתע בצופה, זיכרון חזק של חוויה ויזואלית של האמנית מן השוק בו ערימות תותים על דוכן עוררו תשוקה לפרי ולהשראה שבאה בעקבותיו.

ענת מיכאליס לוי מזמינה את הצופים להכרות עם 'אשת הקצב היפה'. העבודה: **על סלמון וארוחת ערב** היא העתקה בכתב-יד של האמנית בטוש חום, מתוך טקסט מכונן "חלומה של אשת הקצב כפי שפרש אותו פרויד ובעקבותיו לקאן. דג הסלמון הורוד הוא אחד מסימני ההיכר המוזכרים בחלום. האוכל הוא מנגנון הפיתוי ושידול לדיאלוג ולמימוש אהבה. אשת הקצב עושה ככל שביכולתה ובחלומותיה משמש האוכל כתפאורה לדמיונות ורודים על בעלה: הטקסט מעלה שאלות לגבי אפשרויות מימוש של אהבה ועכבויות שלנו במימושה.

ונילה רויאל יוצרת שילוב של ניגודים המבטאים מיניות חזקה ובלתי מתפשרת. התשוקה אל הפרברטי, אל המפתה מסעירים את המתבונן דרך הרצון לגעת ברויאל או לטעום מהונילה. המתח קיים על התפר שבין פטיש לפנטזיה והאינטראקציה ביניהם ממגנטת את המתבונן.

תוכניות האוכל העכשוויות משודרות בשעות הפריים-טיים ממש. הן נמשכות שעה או יותר ונצפות על ידי הקהל הרחב בערוצים מרכזיים. הסרט *גפילטעפיש*, של **בועז ארד** בנוי במתכונת תכניות בישול טלביזיוניות. בעוד שתוכניות הבישול הגבריות הראוותניות מהוות עדות נוספת לחשיבות המתגברת של אוכל ושפים בתרבות הפופולארית מחזיר אותנו ארד למטבח היהודי המסורתי. ובמקום שף הריאליטי עומדת אמו של ארד, ללא צילום הפנים ומכינה בצנעה וע"פ הוראות מדויקות דג קרפיון קלאסי - תבשיל ביתי האוסף סביבו את המשפחה, חברים ואורחים. ארד, ספק לועג, ספק מעריץ, חוזר אחר דברי האם ומתעתע בצופה ביחס לזהותו האמיתית.

לילך בר עמי משמרת את צביון הארוחה המשפחתית, למעשה היא מנציחה את חשיבות הטקס הזה ע"י פיזור מלח כחוויה משמרת לקשר משפחתי, הוויה שמתפוגגת עם השנים בעידן בו האוכל הפך למושג נחשק ותחרותי. במיצב *שלום מלאכי השלום*, מחזירה בר עמי את הערך לחיי המשפחה באמצעות כלים שעוברים מדור לדור, או מחוות כדוגמת נדונייה, אבל מרוקנת את האוכל ממשמעות ע"י פיזור של מלח, כגורם מרפא לפצע תרבותי.

מהרגע שאנו נולדים ועד סוף ימינו, אנו מטעינים בחיינו משמעויות שנקמות סביב שולחן האוכל. הרבה ממערכות היחסים שאנו מפתחים עם העולם סובבות ברובן סביב עולם המזון ועד מערכות רגשיות שנעות סביב מושג הרעב. **טין מיהלק** צייר עובר על מצע מאות קלפים הדבוקים על דיקט. החיבור בטבור למזון החיים לבין המוות שעוטף את העובר ברקע השחור מזכיר את התלות הרבה באוכל כבסיס לקיום חיים והצורך באהבה להמשכם.

עדנה אוחנה רוקמת אל תוך צלחות שיצרה משעווה, שיער דק וארוך שנשר מראשה. החומר, שנאסף מתוך מה שהגוף השיל מעצמו, חוזר אל הגוף, אל דימוי השעווה היצוק ויוצר פעולה מתקנת. העבודה *משפחה* עוסקת בשורשים, החיבור של השערה לנייר עוסק בניסיון לחבר ולאחד את המשפחה ביחד. העבודה לקוחה מצילום משפחתי ומציינת את הארוחה הראשונה של משפחתה של אוחנה, יום אחרי שאמה התגרשה מאביה.

אלה ונסובר יצרה מעין מפה סיסמוגרפית של *נשיכות*, בדומה למכונה המוצמדת לחולה ועוקבת אחר פעילות הלב, מצמידה ונסובר נייר קופי לגליל הנייר ונושכת בשיניה לאורכו של נייר הקופי וכך חוזר חלילה. הסדרתיות והחזרה האובססיבית היא סוג של רעב וצורך להשביע חותם של זהות בנייר.

בעבודה *טרילוגיקה* יוצר **ג'קי שניאורסון** טוויסט תיאטרלי דרך מערכת כלי קפה שעיצב המותאמת לזוג, באופן המזכיר סימני איפיון של גבר ואישה. הכלים נראים כמו צלמיות פרוין, ידיות קנקן התה כמו ידי אישה המחזיקות את מותניה וקנקנן קפה מקומר מ'הנאה' פולט אדים לעבר החלל.

אנדרי פוברוב יוצר באופן הומוריסטי, הכלאה בין סוגים של אוכל, בצל ותות, בננה ומלפפון הנראים כמו אברי מין עם גוון אישי משעשע. בעבודה *רומנטיסיזם פוסט אפוקליפטי* יושב זוג צעיר משני צידי השולחן, לבושים בהידור וחבושים במסיכות אב"ח, כשברקע הריסות של אתר בנייה. בעבודה ניכר שאהבה בעידן של טראומה היא עדיין אהבה וארוחה משותפת היא מנגנון המגן עליה.

איתמר בגליקטר מציג שימוש מרתק בחומר שהוא אטום מצד אחד אך פריך וחלול ומוליך מים מן העבר השני. בעבודה *איטום* מוצבים הכדים כל כד וקימוריו שלו, אם בשכיבה ואם בעמידה כשני בני זוג הכמהים להתקשרות. הצבע השחור בפנים הכד יוצר ארכיאולוגיה של זיכרון, מאזכר אתרים ארכיאולוגיים ששימשו לצרכים טקסיים.

אלון רזגור, מבקש 'להאיר' דברים באור אחר, באמצעות שולחן שעיצב לתערוכה. בעבודה *מתחת לשולחן* הוא מבטא את האפשרויות הגלומות בחומר באופן הפוך מן המקובל. לדוגמא, ילדים מבליים זמן לא מבוטל מהפנאי שלהם מתחת לשולחן ובונים עולמות של מציאות ודמיון. התאורה המוצמדת לגב השולחן מקבלת את העולם שלהם כחלק לגיטימי מארגון הבית ואת החלומות שהם רוקמים תחת אפנו.

בפרוויקט שהוא סדרת תצלומים עם כלי אוכל יצרה **שני פשוצקי** סדרת דימויים עבור המושגים הבאים: *דת, אלימות, סקס, אהבה, תשוקה* ובהם היא חיברה בין גוף לכלי מטבח או מזון לחפץ, כל דימוי מעביר מסר שונה בהתאם למושג אליו הוא מחובר. הסיר האטום על הראש הוא דימוי העוסק בזוגיות: מראה שכאשר אנחנו מאוהבים, אנו נאטמים לסביבה ומרוכזים אך ורק בתחושות ההתרגשות וההתאהבות.

דניאלה יניב ריכטר יוצרת צורות אורגניות וכן, פירות, גלעינים כאשר בעבודותיה מורגשת אהבה רבה לחומר. האובייקטים השונים מבטאים אהבה וזיקה לעולם האורגני שמניב חיים, המשכיות בין החומר בטבע לייצוג שלו באמנות.

גלייה תמוז משבשת את הפונקציונליות בארגון המטבח ויוצרת כוסות מכופפות, חלקן מופנמות, חלקן זקופות וכמו מאצילה עליהן תכונות שנוצרות דרך מגע של אהבה.